

ПОСТАНОВИ ПЛЕНУМУ ВЕРХОВНОГО СУДУ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ

*6-те видання,
доповнене і перероблене*

Київ • Алерта • 2023

УДК 342.565.4(477)(094.1)

П63

Упорядники: Вереша Роман Вікторович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального та адміністративного права Академії адвокатури України, заслужений юрист України;

Карпунцов Валерій Віталійович – доктор юридичних наук, професор кафедри політичних наук і права Київського національного університету будівництва і архітектури, заслужений юрист України.

П63   Постанови Пленуму Верховного Суду в адміністративному судочинстві. 6-те вид., допов. і перероб. / Упорядники: Вереша Р.В., Карпунцов В.В. Київ: Алерта, 2023. 544 с.

ISBN 978-617-566-476-6

Видання включає систематизований збірник постанов Пленуму Верховного Суду та правозастосовну практику касаційних судів України з урахуванням останніх змін у законодавстві. До даного видання включено постанови Пленумів, що застосовуються в адміністративному судочинстві, які в цілому узгоджуються із змінами, що внесені до адміністративного та адміністративного процесуального законодавства України в ході судової реформи.

Розрахований на суддів, працівників правозастосовних органів, адвокатів, науковців, викладачів, аспірантів (ад'юнктів), студентів (слухачів) вищих навчальних закладів правового спрямування та юридичних факультетів та всіх хто цікавиться питаннями адміністративного та адміністративного процесуального права.

УДК 346.9(477)(094.1)

ISBN 978-617-566-476-6

© «Правова єдність», 2023

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
-----------------	---

I. АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО

ПЛЕНУМ ВЕРХОВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА № 13 від 25.05.1998 року Про практику розгляду судами справ про корупційні діяння та інші правопорушення, пов'язані з корупцією	4
ПЛЕНУМ ВЕРХОВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА № 14 від 26.12.2003 року Про практику розгляду судами скарг на рішення, дії або бездіяльність органів і посадових осіб державної виконавчої служби та звернень учасників виконавчого провадження	10
ПЛЕНУМ ВЕРХОВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА № 9 від 28.05.2004 року Про деякі питання застосування судами України адміністративного та кримінального законодавства у зв'язку з набранням чинності Законом України від 22 травня 2003 р. «Про податок з доходів фізичних осіб»	18
ПЛЕНУМ ВЕРХОВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА № 11 від 11.06.2004 року Про окремі питання, що виникають при застосуванні судами положень ст. 276 Кодексу України про адміністративні правопорушення	19
ПЛЕНУМ ВЕРХОВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА № 4 від 15.04.2005 Про окремі питання застосування судами України законодавства про пенсійне забезпечення військовослужбовців (крім військовослужбовців строкової служби), осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та деяких інших осіб	20
ПЛЕНУМ ВЕРХОВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА № 14 від 23.12.2005 року Про практику застосування судами України законодавства у справах про деякі злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту, а також про адміністративні правопорушення на транспорті.....	25

ПЛЕНУМ ВЕРХОВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА № 17 від 19.12.2008 року Про деякі питання, що виникають у судовій практиці щодо позовів до органів суддівського самоврядування.....	33
ПЛЕНУМ ВЕРХОВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА № 6 від 12.06.2009 року	33

II. ПРАВОЗАСТОСОВНА ПРАКТИКА КАСАЦІЙНОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ

ПЛЕНУМ ВИЩОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА від 6 березня 2008 року № 2 Про практику застосування адміністративними судами окремих положень Кодексу адміністративного судочинства України під час розгляду адміністративних справ	34
ПЛЕНУМ ВИЩОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА від 25 червня 2009 року № 1 Про судову практику розгляду спорів щодо статусу біженця та особи, яка потребує додаткового або тимчасового захисту, примусового повернення і примусового видворення іноземця чи особи без громадянства з України та спорів, пов'язаних із перебуванням іноземця та особи без громадянства в Україні.....	43
ПЛЕНУМ ВИЩОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА 13.12.2010 року № 3 Про практику застосування адміністративними судами законодавства у справах із приводу оскарження рішень, дій чи бездіяльності державної виконавчої служби	69
ПЛЕНУМ ВИЩОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА 20.06.2011 року № 4 Про аналіз практики застосування адміністративними судами статей 40, 42 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»	77
ПЛЕНУМ ВИЩОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА 19.12.2011 року № 8 Про судову практику вирішення адміністративними судами спорів, що виникають у зв'язку із застосуванням статті 6 Закону України «Про соціальний захист дітей війни».....	83

ПЛЕНУМ ВИЩОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА 16 березня 2012 року № 4 Про судову практику вирішення адміністративними судами спорів, що виникають у зв'язку із застосуванням статей 39, 48, 50, 52, 54 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»	88
ПЛЕНУМ ВИЩОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА 14 вересня 2012 року № 11 Про практику застосування адміністративними судами положень Закону України «Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків»	93
ПЛЕНУМ ВИЩОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА 20 травня 2013 року № 7 Про судові рішення в адміністративній справі	104
ПЛЕНУМ ВИЩОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА 20 травня 2013 року № 8 Про окремі питання юрисдикції адміністративних судів.....	116
ПЛЕНУМ ВИЩОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА 30 вересня 2013 року № 11 Про практику застосування адміністративними судами положень Закону України від 13 січня 2011 року № 2939-VI «Про доступ до публічної інформації».....	133
Довідка про вивчення та узагальнення практики застосування адміністративними судами положень Закону України «Про доступ до публічної інформації»	134
Деякі питання застосування норм процесуального права під час розгляду справ, пов'язаних із застосуванням Закону України «Про доступ до публічної інформації»	134
Окремі питання визначення сфери дії Закону України «Про доступ до публічної інформації»	143
Деякі питання визначення публічної інформації з обмеженим доступом.....	147
ПЛЕНУМ ВИЩОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА 1 листопада 2013 року № 15 Про практику застосування адміністративними судами положень Кодексу адміністративного судочинства України під час розгляду спорів щодо правовідносин, пов'язаних з виборчим процесом.....	152

ПЛЕНУМ ВИЩОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА 22 травня 2015 року № 7 Про узагальнення судової практики розгляду адміністративними судами заяв про перегляд судових рішень у зв'язку з нововиявленими обставинами	174
ПЛЕНУМ ВИЩОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА 29 вересня 2016 року № 10 Про практику застосування адміністративними судами законодавства про доступ до публічної інформації.....	211
ПЛЕНУМ ВИЩОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА 29 вересня 2016 року № 12 Про узагальнення практики вирішення адміністративними судами спорів, які виникають у зв'язку з відмовою органу державної реєстрації актів цивільного стану	241
Довідка про результати вивчення та узагальнення практики вирішення адміністративними судами спорів, які виникають у зв'язку з відмовою органу державної реєстрації актів цивільного стану.....	242
ПЛЕНУМ ВИЩОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА 29 вересня 2016 року № 13 Про узагальнення практики вирішення адміністративними судами спорів, які виникають у зв'язку з виконанням рішень суду про стягнення коштів, боржником за якими є державний орган або державна установа, підприємство, організація.....	266
Довідка про результати узагальнення практики вирішення адміністративними судами спорів, які виникають у зв'язку з виконанням рішень суду про стягнення коштів, боржником за якими є державний орган або державна установа, підприємство, організація.....	266
ПЛЕНУМ ВИЩОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА 29 вересня 2016 року № 14 Про узагальнення практики застосування адміністративними судами першої інстанції глав 1–4 розділу III Кодексу адміністративного судочинства України під час розгляду та вирішення адміністративних справ	293
Довідка про результати узагальнення практики застосування адміністративними судами першої інстанції глав 1–4 розділу III Кодексу адміністративного судочинства України під час розгляду та вирішення адміністративних справ	294

ПЛЕНУМ ВИЩОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ УКРАЇНИ	
ПОСТАНОВА 13 березня 2017 року № 2	
Про Довідку щодо узагальнення практики застосування адміністративними судами положень Митного кодексу України в редакції від 13 березня 2012 року.....	341
Узагальнення практики застосування адміністративними судами положень Митного кодексу України в редакції від 13 березня 2012 року.....	341

ПЛЕНУМ ВИЩОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ УКРАЇНИ	
ПОСТАНОВА 13 березня 2017 року № 4	
Про Довідку щодо допуску і доступу представника позивача до матеріалів адміністративної справи, які містять державну таємницю	412
Довідка щодо допуску і доступу представника позивача до матеріалів адміністративної справи, які містять державну таємницю	412

ІІІ. ПОСТАНОВИ ПЛЕНУМУ ВЕРХОВНОГО СУДУ З ЗАГАЛЬНИХ ПИТАНЬ

ПОСТАНОВА № 1	
ПЛЕНУМУ ВЕРХОВНОГО СУДУ	
від 30 листопада 2017 року	
Про затвердження Регламенту Пленуму Верховного Суду.....	416

ПОСТАНОВА № 2	
ПЛЕНУМУ ВЕРХОВНОГО СУДУ	
від 30 листопада 2017 року	
Про визначення дня початку роботи Верховного Суду	424

ПОСТАНОВА № 4	
ПЛЕНУМУ ВЕРХОВНОГО СУДУ	
від 30 березня 2018 року	
Про відмову у зверненні до Конституційного Суду України з конституційним поданням щодо відповідності (конституційності) частини другої статті 28 Закону України від 09 липня 2003 року № 1058-IV «Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування» та частини третьої статті 28 Закону України від 09 липня 2003 року № 1058-IV «Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування» у редакції Закону України від 03 жовтня 2017 року № 2148-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» положенням частини першої статті 8, частин першої та третьої статті 46 Конституції України	425

ПОСТАНОВА № 5
ПЛЕНУМУ ВЕРХОВНОГО СУДУ
від 30 березня 2018 року
Про відмову у зверненні до Конституційного Суду України з конституційним поданням щодо відповідності (конституційності) пункту 3 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 06 грудня 2016 року № 1774-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» положенням частини першої статті 8, частини третьої статті 22, частин першої та другої статті 24, частини першої статті 126, статті 130 Конституції України 426

ПОСТАНОВА № 7
ПЛЕНУМУ ВЕРХОВНОГО СУДУ
від 16 листопада 2018 року
Про відмову у зверненні до Конституційного Суду України з конституційним поданням щодо відповідності (конституційності) частини другої статті 1, пунктів 7, 8, 9 частини першої, пункту 4 частини другої статті 3 Закону України від 16 вересня 2014 року № 1682-VII «Про очищення влади» положенням статей 22, 38, 58, 61, 62 Конституції України 428

ПОСТАНОВА № 8
ПЛЕНУМУ ВЕРХОВНОГО СУДУ
від 16 листопада 2018 року
Про відмову у зверненні до Конституційного Суду України з конституційним поданням щодо відповідності (конституційності) частини третьої статті 13 Закону України від 20 листопада 2012 року № 5492-VI «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» статтям 22, 32 Конституції України..... 429

ПОСТАНОВА № 2
ПЛЕНУМУ ВЕРХОВНОГО СУДУ
від 29 березня 2019 року
Про відмову у зверненні до Конституційного Суду України з конституційним поданням щодо відповідності (конституційності) положень абзацу сьомого пункту 5 Порядку проведення перерахунку пенсій, призначених відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 лютого 2008 року № 45, частини першої статті 58 Конституції України 430

ПОСТАНОВА № 10

ПЛЕНУМУ ВЕРХОВНОГО СУДУ

від 16 вересня 2019 року

Про відмову у зверненні до Конституційного Суду

України з конституційним поданням щодо відповідності (конституційності) положення підпункту «в» підпункту 39

пункту 9 розділу I Закону України від 04 липня 2014 року

№ 1586-VII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів

України щодо запобігання негативному впливу на стабільність

банківської системи» (щодо викладення в новій редакції

частини п'ятої статті 50 Закону України від 23 лютого 2012 року

№ 4452-VI «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»

у частині активів недержавних пенсійних фондів) частині першій

статті 8, статті 21, частинам першій та другій статті 24, статті 46

Конституції України..... 431

ПЛЕНУМУ ВЕРХОВНОГО СУДУ

від 15 листопада 2019 року

Про звернення до Конституційного Суду України з

конституційним поданням щодо перевірки відповідності

Конституції України (конституційності) частини першої статті

37, частини першої статті 94, пункту 3 частини третьої статті

135 Закону України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII «Про

судоустрій і статус суддів» у редакції Закону України від

16 жовтня 2019 року № 193-IX «Про внесення змін до Закону

України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів

України щодо діяльності органів суддівського врядування»,

пунктів 4, 5, 6, 7, 9, 10 розділу II «Прикінцеві та перехідні

положення» Закону України від 16 жовтня 2019 року № 193-IX

«Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус

суддів» та деяких законів України щодо діяльності органів

суддівського врядування», частин другої, третьої та четвертої

статті 24, статті 281, частини восьмої статті 31, частини першої

статті 42, частини третьої статті 47, частини четвертої статті 48

Закону України «Про Вищу раду правосуддя» 432

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПОДАННЯ

щодо перевірки відповідності Конституції України

(конституційності) частини першої статті 37, частини першої

статті 94, пункту 3 частини третьої статті 135 Закону України

від 2 червня 2016 року № 1402-VIII «Про судоустрій і статус

суддів» у редакції Закону України від 16 жовтня 2019 року

№ 193-IX «Про внесення змін до Закону України «Про

судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо

діяльності органів суддівського врядування», пунктів 4, 5, 6, 7, 9, 10 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 16 жовтня 2019 року № 193-IX «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування», частин другої, третьої та четвертої статті 24, статті 281, частини восьмої статті 31, частини першої статті 42, частини третьої статті 47, частини четвертої статті 48 Закону України «Про Вищу раду правосуддя»..... 433

ПОСТАНОВА № 16

ПЛЕНУМУ ВЕРХОВНОГО СУДУ

від 15 листопада 2019 року

Щодо окремих положень проекту Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України щодо удосконалення перегляду судових рішень в апеляційному та касаційному порядку» (реєстраційний № 2314 від 25 жовтня 2019 року) 453

ВИСНОВОК

Пленуму Верховного Суду щодо окремих положень проекту Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України щодо удосконалення перегляду судових рішень в апеляційному та касаційному порядку» (реєстраційний № 2314 від 25 жовтня 2019 року) 454

ПОСТАНОВА № 17

ПЛЕНУМУ ВЕРХОВНОГО СУДУ

від 15 листопада 2019 року

Щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо вдосконалення порядку притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів» (реєстраційний № 2271 від 16 жовтня 2019 року) 457

ВИСНОВОК

Пленуму Верховного Суду щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо вдосконалення порядку притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів» (реєстраційний № 2271 від 16 жовтня 2019 року) 458

ПОСТАНОВА № 1 Пленуму Верховного Суду від 07 лютого 2020 року № 1 Про діяльність Верховного Суду у 2019 році	464
РІШЕННЯ ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ ВЕРХОВНОГО СУДУ.....	464
ЗРАЗКОВІ СПРАВИ.....	472
ПРАВОВІ ПОЗИЦІЇ КАСАЦІЙНОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ У СКЛАДІ ВЕРХОВНОГО СУДУ.....	474

ПОСТАНОВА № 1 Пленуму Верховного Суду від 12 лютого 2021 року № 1 Про діяльність Верховного Суду у 2020 році	479
РІШЕННЯ ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ ВЕРХОВНОГО СУДУ.....	479
ЗРАЗКОВІ СПРАВИ.....	493
ПРАВОВІ ПОЗИЦІЇ ВЕРХОВНОГО СУДУ	498

**I. СУДОВА ПРАКТИКА У СПРАВАХ ЗІ СПОРІВ,
ЩО ВИНΙΚАЮТЬ ПІД ЧАС ДЕРЖАВНОГО
ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ЧЕРЕЗ ПРОВЕДЕННЯ
ФІНАНСОВОГО АУДИТУ ТА ІНСПЕКТУВАННЯ**

Постанова Верховного Суду від 30 березня 2021 року у справі № 821/1206/18	508
Постанова Верховного Суду від 23 квітня 2021 року у справі № 260/1664/19	509
Постанови Верховного Суду від 2 листопада 2021 року у справі № 420/6808/19	511

**II. СУДОВА ПРАКТИКА У СПРАВАХ ЗІ СПОРІВ, ЩО
ВИНΙΚАЮТЬ ПІД ЧАС ДЕРЖАВНОГО
ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ
УПОВНОВАЖЕНИМ СУБ'ЄКТОМ ВЛАДНИХ
ПОВНОВАЖЕНЬ ПЕРЕВІРКИ ДОТРИМАННЯ
СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ ВИМОГ
ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ**

Постанова Верховного Суду від 5 травня 2021 року у справі № 160/4421/20	513
--	-----

Постанова Верховного Суду від 5 липня 2021 року у справі № 826/11063/17.....	514
Постанова Верховного Суду від 5 жовтня 2021 року у справі № 440/6311/20	
Постанова Верховного Суду від 4 листопада 2021 року у справі № 620/6134/20	518
Постанова Верховного Суду від 18 листопада 2021 року у справі № 640/380/20	521
Постанови Верховного Суду від 2 грудня 2021 року у справі № 320/4611/19.....	522
Постанова Верховного Суду від 9 грудня 2021 року у справі № 120/1875/19-а	523
Постанова Верховного Суду від 28 квітня 2022 року у справі № 160/16713/20	525
Постанова Верховного Суду від 19 травня 2022 року у справі № 200/11480/20-а	527
Постанова Верховного Суду від 17 серпня 2022 року у справі № 520/14902/2020	528

Законодавство України

ПОСТАНОВИ ПЛЕНУМУ ВЕРХОВНОГО СУДУ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ

*6-те видання,
доповнене і перероблене*

Підписано до друку 02.01.2023. Формат 60x84¹/₁₆.
Папір офсетний. Гарнітура Arial
Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 24,53.

Видавництво «Алерта»

04210, м. Київ, а/с 112.

Тел.: (044) 223-15-25, (099) 607-97-62.

E-mail: alerta.pravovaednist@gmail.com, веб-сайт: alerta.kiev.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 788 від 29.01.2002